

Věc C-405/03

Class International BV

v.

Colgate-Palmolive Company a další

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Gerechthshof te 's-Gravenhage)

„Ochranné známky – Směrnice 89/104/EHS – Nařízení (ES) č. 40/94 – Práva z ochranné známky – Užívání ochranné známky v obchodním styku – Dovoz původního zboží do Společenství – Zboží propuštěné do celního režimu vnějšího tranzitu nebo do celního režimu uskladňování v celním skladu – Námitka majitele ochranné známky – Nabídka k prodeji nebo prodej zboží propuštěného do celního režimu vnějšího tranzitu nebo do celního režimu uskladňování v celním skladu – Námitka majitele ochranné známky – Důkazní břemeno“

Stanovisko generálního advokáta F. G. Jacobse přednesené dne 26. května 2005 I - 0000

Rozsudek Soudního dvora (velkého senátu) ze dne 18. října 2005 I - 0000

Shrnutí rozsudku

1. *Ochranná známka Společenství – Sbližování právních předpisů – Ochranné známky – Výklad nařízení č. 40/94 a směrnice 89/104 – Práva z ochranné známky – Právo zakázat dovoz nebo vývoz zboží označeného ochrannou známkou – Pojem „dovoz“ – Vstup původního zboží označeného ochrannou známkou, které nebylo dosud uvedeno na trh ve Společenství majitelem nebo s jeho souhlasem, v celním režimu vnějšího tranzitu nebo v celním režimu uskladňování v celním skladu – Zakazovací právo majitele – Vyloučení – Právo majitele podřídit propuštění do těchto celních režimů existenci již stanoveného konečného místa určení ve třetí zemi – Vyloučení*

[Nařízení Rady č. 40/94, čl. 9 odst. 1 a 2 písm. c); směrnice Rady 89/104, čl. 5 odst. 1 a 3 písm. c)]

2. *Ochranná známka Společenství – Sbližování právních předpisů – Ochranné známky – Výklad nařízení č. 40/94 a směrnice 89/104 – Práva z ochranné známky – Právo zakázat nabídku nebo uvedení na trh zboží označeného ochrannou známkou – Pojmy „nabídka“ a „uvedení na trh“ – Podmínky – Původní zboží označené ochrannou známkou mající celní status zboží, které není zbožím Společenství, a propuštěné do celního režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu*

[Nařízení Rady č. 40/94, čl. 9 odst. 2 písm. b); směrnice Rady 89/104, čl. 5 odst. 3 písm. b)]

3. *Ochranná známka Společenství – Sbližování právních předpisů – Ochranné známky – Výklad nařízení č. 40/94 a směrnice 89/104 – Práva z ochranné známky – Právo zakázat dovoz, vývoz, nabídku nebo uvedení na trh zboží označeného ochrannou známkou – Důkazní břemeno*

[Nařízení Rady č. 40/94 čl. 9 odst. 1 a 2 písm. b) a c); směrnice Rady 89/104 čl. 5 odst. 1 a 3 písm. b) a c)]

1. Článek 5 odst. 1 a odst. 3 písm. c) první směrnice 89/104 o ochranných známkách a čl. 9 odst. 1 a odst. 2 písm. c) nařízení č. 40/94 o ochranné známce Společenství musejí být vykládány v tom smyslu, že majitel ochranné známky nemůže bránit pouhému vstupu původního zboží označeného touto ochrannou známkou, které nebylo dosud uvedeno na trh ve Společenství uvedeným majitelem nebo s jeho souhlasem, do Společenství v celním režimu vnějšího tranzitu nebo v celním režimu uskladňování v celním skladu. Majitel ochranné známky nemůže podřídit propuštění dotčeného zboží do celního režimu vnějšího tranzitu nebo celního režimu uskladňování v celním skladu existenci v okamžiku vstupu zboží do Společenství, již stanoveného konečného místa určení ve třetí zemi, popřípadě sjednaného na základě kupní smlouvy.

„Dovoz“ ve smyslu uvedených ustanovení, kterému majitel ochranné známky může bránit, neboť s sebou nese „užívání [ochranné známky] v obchodním styku“ ve smyslu odstavce 1 každého z těchto ustanovení, totiž předpokládá vstup zboží do Společenství za účelem uvedení na trh ve Společenství. Uvedení zboží pocházejícího ze třetích zemí na trh je podřízeno jeho propuštění do volného oběhu, které představuje pouze jednu z možností nabízejících se subjektu, který uvedl zboží na celní území Společenství. Potud, pokud tato možnost není zvolena a jsou dodrženy podmínky celně schváleného určení, do kterého bylo zboží propuštěno, kterým není propuštění do volného oběhu, neznamená pouhý materiální vstup tohoto zboží na území Společenství „dovoz“ ve smyslu výše uvedených ustanovení.

(viz body 34–35, 43–44, 50, výrok 1)

2. Pojmy „nabídka“ a „uvedení na trh“ zboží uvedené v čl. 5 odst. 3 písm. b) směrnice 89/104 o ochranných známkách a čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení č. 40/94 o ochranné známce Společenství mohou zahrnovat nabídku, respektive prodej, původního zboží označeného ochrannou známkou a majícího celní status zboží, které není zbožím Společenství, pokud je nabídka učiněna nebo prodej uskutečněn v průběhu doby, kdy je zboží propuštěno do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu. Majitel ochranné známky může bránit nabídce nebo prodeji takového zboží, pokud s sebou nezbytně nesou uvedení tohoto zboží na trh ve Společenství.

(viz bod 61, výrok 2)

3. Dovolává-li se majitel ochranné známky zásahu do výlučných práv, která jsou mu udělena čl. 5 odst. 1 první směrnice 89/104 o ochranných známkách a čl. 9 odst. 1 nařízení č. 40/94 o ochranné známce Společenství, přičemž tento zásah spočívá buď v propuštění do volného oběhu, nebo v nabídce nebo prodeji, které s sebou nezbytně nesou uvedení na trh ve Společenství, zboží označeného ochrannou známkou a majícího celní status zboží, které není zbožím Společenství, přísluší mu předložit důkaz o okolnostech, které umožňují výkon zakazovacího práva stanoveného v čl. 5 odst. 3 písm. b) a c) směrnice a v čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) nařízení.

(viz body 70, 75, výrok 3)

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

18. října 2005 (*)

„Ochranné známky – Směrnice 89/104/EHS – Nařízení (ES) č. 40/94 – Práva z ochranné známky – Užívání ochranné známky v obchodním styku – Dovoz původního zboží do Společenství – Zboží propuštěné do celního režimu vnějšího tranzitu nebo do celního režimu uskladňování v celním skladu – Námitka majitele ochranné známky – Nabídka k prodeji nebo prodej zboží propuštěného do celního režimu vnějšího tranzitu nebo do celního režimu uskladňování v celním skladu – Námitka majitele ochranné známky – Důkazní břemeno“

Ve věci C-405/03,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 234 ES, podaná rozhodnutím Gerechthshof te 's-Gravenhage (Nizozemsko) ze dne 28. srpna 2003, došlým Soudnímu dvoru dne 29. září 2003, v řízení

Class International BV

proti

Colgate-Palmolive Company,

Unilever NV,

SmithKline Beecham plc,

Beecham Group plc,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení V. Skouris, předseda, P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas a A. Borg Barthet, předsedové senátů, C. Gulmann (zpravodaj), R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr, J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič, J. Malenovský a J. Klučka, soudci,

generální advokát: F. G. Jacobs,

vedoucí soudní kanceláře: M. Ferreira, vrchní rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 15. března 2005,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za Class International BV G. van der Walem, advocaat,
- za SmithKline Beecham plc a Beecham Group plc M. A. A. van Wijngaardenem, advocaat,
- za Komisi Evropských společenství N. B. Rasmussenem, W. Wilsem a H. van Vlietem, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 26. května 2005,
vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 5 odst. 1 a odst. 3 písm. b) a c) první směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sbližují právní předpisy členských států o ochranných známkách (Úř. věst. 1989, L 40, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 92, dále jen „směrnice“), a čl. 9 odst. 1 a odst. 2 písm. b) a c) nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství (Úř. věst. 1994, L 11, s. 1; Zvl. vyd. 17/01, s. 146, dále jen „nařízení“).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi Class International BV (dále jen „Class International“) a SmithKline Beecham plc (dále jen „SmithKline Beecham“) a Beecham Group plc (dále jen „Beecham Group“) ohledně toho, že tyto dvě posledně uvedené společnosti zajistily zboží označené svými ochrannými známkami pocházející z území mimo Evropského společenství a uskladněné Class International, majitelkou tohoto zboží, ve skladu v Rotterdamu.

Právní rámec Společenství

3 Článek 5 směrnice nazvaný „Práva z ochranné známky“ zní následujícím způsobem:

„1. Ze zapsané ochranné známky vyplývají pro jejího majitele výlučná práva. Majitel je oprávněn zakázat všem třetím osobám, které nemají jeho souhlas, aby v obchodním styku užívaly:

a) označení totožné s ochrannou známkou pro zboží nebo služby, které jsou totožné s těmi, pro něž je známka zapsána;

[...]

3. Pokud jsou splněny podmínky uvedené [v odstavci 1], může být zakázáno zejména:

[...]

b) nabízet zboží pod tímto označením, uvádět je na trh nebo skladovat za tímto účelem anebo nabízet či poskytovat pod tímto označením služby;

c) dovážet [...] pod tímto označením zboží;

[...]“

4 Článek 9 odst. 1 písm. a) a odst. 2 písm. b) a c) nařízení definuje týmiž slovy práva z ochranné známky Společenství.

5 Článek 7 odst. 1 směrnice nazvaný „Vyčerpání práv z ochranné známky“ stanoví:

„Ochranná známka neopravňuje majitele, aby zakázal její užívání pro zboží, které bylo pod touto ochrannou známkou uvedeno majitelem nebo s jeho souhlasem na trh ve Společenství“.

6 Článek 13 odst. 1 nařízení stanoví týmiž slovy vyčerpání práv z ochranné známky Společenství.

7 Článek 65 odst. 2 Dohody o Evropském hospodářském prostoru ze dne 2. května 1992 (Úř. věst. 1994, L 1, s. 3) stanoví, že zvláštní ustanovení a opatření použitelná v Evropském hospodářském prostoru (dále jen „EHP“) týkající se duševního, průmyslového a obchodního vlastnictví jsou uvedena zejména v příloze XVII této Dohody.

8 V bodě 4 uvedené přílohy je zmíněna směrnice.

9 Pro účely Dohody o EHP se v tomto bodě upravuje čl. 7 odst. 1 směrnice tak, že výraz „ve Společenství“ se nahrazuje slovy „na území smluvní strany“.

10 Článek 91 odst. 1 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1; Zvl. vyd. 02/04, s. 307, dále jen „celní kodex“), stanoví:

„Režim vnějšího tranzitu umožňuje přepravu mezi dvěma místy v rámci celního území Společenství:

a) zboží, které není zbožím Společenství, aniž by toto zboží podléhalo dovozním clům a dalším poplatkům nebo obchodněpolitickým opatřením;

[...]“

11 Článek 98 odst. 1 celního kodexu stanoví:

„Režim uskladňování v celním skladu umožňuje skladovat v celním skladu:

a) zboží, které není zbožím Společenství, aniž toto zboží podléhá dovoznímu clu nebo obchodněpolitickým opatřením;

[...]“

12 Článek 58 uvedeného kodexu upřesňuje:

„1. Není-li stanoveno jinak, může být zboží kdykoliv bez ohledu na jeho povahu, množství, původ, místo odeslání nebo místo určení za stanovených podmínek přiděleno jakékoliv celně schválené určení.

2. Odstavec 1 nevylučuje možnost uplatnění zákazů nebo omezení odůvodněných [...] ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví.“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

13 SmithKline Beecham a Beecham Group, společnosti skupiny GlaxoSmithKline se sídlem ve Spojeném království, jsou vzájemně na sobě nezávisle majitelkami ochranných

známek Aquafresh, které jsou ochrannými známkami Společenství a ochrannými známkami zapsanými u Úřadu pro ochranné známky Beneluxu, zejména pro zubní pasty.

14 V průběhu měsíce února 2002 Class International uvedla do Společenství, v Rotterdamu, uzavřený kontejner se zubními pastami označenými ochrannou známkou Aquafresh, které byly zakoupeny u jihoafrického podniku Kapex International.

15 Poté, co byly SmithKline Beecham a Beecham Group (dále jen společně „Beecham“) informovány, že tyto zubní pasty mohou být padělky, nechaly dne 5. března 2002 kontejner zajistit.

16 Prohlídka zajištěného zboží provedená v průběhu dubna 2002 ukázala, že se jedná o původní zboží, a nikoliv o padělky.

17 Class International požádala Rechtbank te Rotterdam o propuštění ze zajištění, jakož i o uložení Beecham zaplatit náhradu škody, kterou údajně utrpěla.

18 Tyto žádosti byly zamítnuty usnesením ze dne 24. května 2002.

19 Class International podala proti tomuto rozhodnutí odvolání k Gerechthof te ‘s-Gravenhage.

20 Před tímto soudem uplatňuje, že zajištěné zboží nebylo dovezeno, ale nachází se v tranzitu.

21 Gerechthof podotýká, že není prokázáno, že kupec tohoto zboží existoval již při vstupu zboží do Nizozemska či v okamžiku jeho zajištění. Má za to, že není vyloučeno, že první kupec bude mít sídlo v EHP. Konstatuje, že několik žalobních důvodů, které před ním byly vzneseny, se týká otázky, zda dočasné uskladnění původního zboží ve skladu v celním režimu T 1 nebo tranzit tohoto zboží do zemí nacházejících se mimo EHP musejí být považovány za užívání ochranné známky.

22 Maje za to, že řešení sporu vyžaduje výklad čl. 5 odst. 1 a odst. 3 písm. b) a c) směrnice a čl. 9 odst. 1 a odst. 2 písm. b) a c) nařízení, rozhodl Gerechthof te ‘s-Gravenhage přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) Může majitel ochranné známky bránit (přímému, nebo nepřímému) vstupu zboží pocházejícího ze třetích zemí označeného ochrannou známkou ve smyslu [směrnice] nebo [nařízení] na území členského státu (v projednávaném případě na území Nizozemska/zemí Beneluxu) bez jeho souhlasu v rámci dopravy zboží v tranzitu nebo tranzitního obchodu ve smyslu uvedeném níže?

2) Zahrnuje výraz ‚užívat označení v obchodním styku‘ ve smyslu ustanovení jednak čl. 5 odst. 1 první věty a odst. 3 písm. b) a c) směrnice a jednak čl. 9 odst. 1 první věty a odst. 2 písm. b) a c) [nařízení] v jejich vzájemném spojení uskladnění původního zboží (označeného ochrannou známkou ve smyslu [směrnice] [jednotného zákona pro Benelux o ochranných známkách] nebo [nařízení]) na území členského státu, v celním úřadě nebo ve skladě, které nebylo dovezeno do EHP majitelem ochranné známky nebo s jeho souhlasem, které pochází z území mimo EHP a které má z technicky celního hlediska status zboží, které není zbožím Společenství (například T 1 nebo [jednotný správní doklad])?

- 3) Má otázka, zda je, či není prokázáno konečné místo určení tohoto zboží nebo zda byla, či nebyla uzavřena dohoda (o koupi), pokud jde o toto zboží, s klientem ze třetí země v okamžiku vstupu zboží na výše uvedené území, dopad na odpověď na první a druhou otázku?
- 4) V rámci odpovědi na první, druhou a třetí otázku je namístě přiznat důležitost doplňujícím okolnostem, jako jsou:
- a) okolnost, že obchodník, který je majitelem dotčeného zboží nebo jím může nakládat nebo je činný v paralelním obchodě, je usazen v jednom z členských států;
 - b) okolnost, že obchodník usazený v členském státě nabízí k prodeji nebo prodává uvedené zboží z tohoto členského státu jinému obchodníkovi usazenému v členském státě, přičemž místo dodání (dosud) nebylo stanoveno;
 - c) okolnost, že obchodník usazený v členském státě nabízí k prodeji nebo prodává uvedené zboží z tohoto členského státu jinému obchodníkovi usazenému v členském státě, přičemž místo dodání zboží takto nabízeného k prodeji nebo prodávaného bylo stanoveno, ale jeho konečné místo určení nikoliv, ať s výslovným uvedením, nebo smluvním omezením upřesňujícím, že se jedná o zboží, které není zbožím Společenství (a je v tranzitu), či nikoliv;
 - d) okolnost, že obchodník usazený v členském státě nabízí k prodeji nebo prodává uvedené zboží obchodníkovi usazenému mimo EHP, přičemž místo dodání nebo konečné místo určení bylo stanoveno, či nikoliv;
 - e) okolnost, že obchodník usazený v členském státě nabízí k prodeji nebo prodává uvedené zboží obchodníkovi usazenému mimo EHP, o němž (paralelní) obchodník ví nebo má dobré důvody se domnívat, že dále prodá nebo dodá toto zboží konečným spotřebitelům v EHP?
- 5) Je namístě chápat slovo „nabízet“ obsažené v ustanoveních uvedených v první otázce v tom smyslu, že zahrnuje rovněž nabídku (k prodeji) původního zboží (označeného ochrannou známkou ve smyslu směrnice, [jednotného zákona pro Benelux o ochranných známkách] nebo [nařízení]) uskladněného na území členského státu, v celním úřadě nebo ve skladě, které nebylo dovezeno do EHP majitelem ochranné známky nebo s jeho souhlasem, které pochází z území mimo EHP a které má status zboží, které není zbožím Společenství (například T 1 nebo [jednotný správní doklad]), za okolností uvedených ve třetí a čtvrté otázce?
- 6) Který z účastníků řízení ponese důkazní břemeno, co se týče operací uvedených v první, druhé a páté otázce?“

K předběžným otázkám

Úvodní poznámky

23 S ohledem na změnu čl. 7 odst. 1 směrnice provedenou Dohodou o EHP a pro účely popisu situace majitele ochranné známky, co se týče pravidla vyčerpání výlučných práv udělených článkem 5 směrnice, jsou otázky položeny s odkazem na zboží pocházející z území mimo EHP a vstupující do EHP.

24 Jsou rovněž položeny s odkazem na celní režimy vnějšího tranzitu a uskladňování v celním skladu, tedy režimy s podmíněným osvobozením od cla upravené celním kodexem.

25 Je přitom třeba podotknout, že zatímco směrnice je uvedena v příloze XVII Dohody o EHP jako jedno ze společných pravidel použitelných v EHP, nařízení nebylo po jeho přijetí do této přílohy zapracováno.

26 Mimoto je třeba poukázat na to, že celní kodex není použitelný mimo Společenství ve státech Evropského sdružení volného obchodu, které jsou smluvními stranami Dohody o EHP, která ustavila zónu volného obchodu, a nikoliv celní unii.

27 S ohledem na tato konstatování a jelikož řešení původního sporu ve světle skutkového stavu vyjádřeného překládajícím soudem nevyžaduje, aby bylo zohledněno území EHP, bude ve zbývající části tohoto rozsudku a v odpovědích Soudního dvora odkazováno pouze na území Společenství.

K možnosti majitele ochranné známky bránit vstupu původního zboží označeného ochrannou známkou do Společenství v celním režimu vnějšího tranzitu nebo v celním režimu uskladňování v celním skladu

28 Podstatou první části první otázky týkající se vnějšího tranzitu, jakož i druhé otázky předkládajícího soudu je, zda čl. 5 odst. 1 a odst. 3 písm. c) směrnice a čl. 9 odst. 1 a odst. 2 písm. c) nařízení musejí být vykládány v tom smyslu, že majitel ochranné známky je oprávněn bránit vstupu původního zboží označeného touto ochrannou známkou, které nebylo dosud uvedeno na trh ve Společenství uvedeným majitelem ochranné známky nebo s jeho souhlasem, do Společenství v celním režimu vnějšího tranzitu nebo v celním režimu uskladňování v celním skladu. Krom toho třetí otázkou, kterou je třeba zkoumat s první částí první otázky a s druhou otázkou, se předkládající soud snaží zjistit, zda majitel ochranné známky může alespoň podřídit propuštění dotčeného zboží do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu existenci, v okamžiku vstupu zboží do Společenství, již stanoveného konečného místa určení ve třetí zemi, popřípadě sjednaného na základě kupní smlouvy.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

29 Class International uplatňuje, že propuštění původního zboží do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu nepředstavuje „užívání [ochranné známky] v obchodním styku“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 směrnice a čl. 9 odst. 1 nařízení, tedy užívání, které může být zakázáno majitelem ochranné známky na základě těchto ustanovení. Jediným cílem pravidla vyčerpání výlučných práv majitele ochranné známky stanoveného v čl. 7 odst. 1 směrnice a v čl. 13 odst. 1 nařízení je poskytnout uvedenému majiteli územní výlučnost pro první uvedení jeho zboží na trh ve Společenství. Propuštění zboží do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu přitom uvedením tohoto zboží na trh ve Společenství není.

30 V každém případě majitel ochranné známky nemůže podřídit toto propuštění existenci konečného místa určení již stanoveného ve třetí zemi. Pokud by taková podmínka mohla být uložena, tranzit zboží s ochrannou známkou, který existuje od doby, kdy existují samotné ochranné známky, by se stal nemožným nebo velmi složitým, což je výsledek, kterého

zákonodárce neměl v žádném případě v úmyslu spojeným účinkem ustanovení o ochranných známkách dosáhnout.

31 Společnosti Beecham mají za to, že majitel ochranné známky může bránit vstupu původního zboží označeného svou ochrannou známkou do Společenství v režimu vnějšího tranzitu nebo v režimu uskladňování v celním skladu. Zdůrazňují, že čl. 58 odst. 2 celního kodexu vyhrazuje použití zákazů nebo omezení odůvodněných ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví. Okolnost, že zboží dosud není ve volném oběhu ve smyslu článku 24 ES, na to nemá žádný dopad. V každém případě riziko, že zboží propuštěné do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu bude propuštěno do volného oběhu, je velmi skutečné a trvající. Pojem „dovoz“ ve smyslu čl. 5 odst. 3 písm. c) směrnice a čl. 9 odst. 2 písm. c) nařízení odpovídá v konečném důsledku materiálnímu vstupu zboží do Společenství a musí být odlišen od pojmu „dovoz“ ve smyslu celního práva. Okolnost, že v okamžiku vstupu zboží je, či není zjištěno konečné místo určení tohoto zboží, na to nemá žádný dopad.

32 Komise Evropských společenství se domnívá, že pojem „dovoz“ ve smyslu čl. 5 odst. 3 písm. c) směrnice a čl. 9 odst. 2 písm. c) nařízení se vztahuje na dovoz za účelem uvedení zboží na trh ve Společenství. Tento závěr se shoduje s definicí výrobků ve volném oběhu uvedenou v článku 24 ES. Při neexistenci propuštění do volného oběhu tedy majitel ochranné známky nemůže v zásadě bránit vstupu původního zboží v režimu vnějšího tranzitu nebo v režimu uskladňování v celním skladu.

Odpověď Soudního dvora

33 Článek 7 odst. 1 směrnice a čl. 13 odst. 1 nařízení omezují vyčerpání práv majitele z ochranné známky pouze na případy, kdy bylo zboží uvedeno na trh ve Společenství. Umožňují majiteli uvádět zboží na trh mimo Společenství, aniž by toto uvedení na trh vyčerpalo jeho práva ve Společenství. Upřesněním, že uvedení na trh mimo Společenství nevyčerpává právo majitele bránit dovozu tohoto zboží učiněnému bez jeho souhlasu, tak zákonodárce Společenství povolil majiteli ochranné známky kontrolovat první uvedení zboží označeného ochrannou známkou na trh ve Společenství (viz zejména, pokud jde o směrnici a s odkazem na území EHP, rozsudek ze dne 20. listopadu 2001, Zino Davidoff a Levi Strauss, C-414/99 až C-416/99, Recueil, s. I-8691, bod 33).

34 „Dovoz“ ve smyslu čl. 5 odst. 3 písm. c) směrnice a čl. 9 odst. 2 písm. c) nařízení, kterému majitel ochranné známky může bránit, neboť s sebou nese „užívání [ochranné známky] v obchodním styku“ ve smyslu odstavce 1 každého z těchto článků, tedy předpokládá vstup zboží do Společenství za účelem uvedení na trh ve Společenství.

35 Uvedení zboží pocházejícího ze třetích zemí na trh ve Společenství je podřízeno jeho propuštění do volného oběhu ve smyslu článku 24 ES.

36 Propuštění zboží, které není zbožím Společenství, do takových celních režimů, jako jsou vnější tranzit nebo uskladňování v celním skladu, se přitom liší od propuštění do celního režimu volného oběhu, kterým na základě čl. 79 prvního pododstavce celního kodexu zboží, které není zbožím Společenství, získává celní status zboží Společenství.

37 Podle čl. 37 odst. 2 celního kodexu totiž zboží, které není zbožím Společenství, propuštěné do režimů vnějšího tranzitu nebo uskladňování v celním skladu podléhá celnímu

dohledu zvláště až do okamžiku změny svého celního statusu, kdy se stane zbožím Společenství. V souladu s čl. 91 odst. 1 písm. a) a čl. 98 odst. 1 písm. a) celního kodexu toto zboží nepodléhá dovozním clům ani obchodněpolitickým opatřením. Ve skutečnosti zboží pocházející ze třetích zemí propuštěné do režimu vnějšího tranzitu prochází zpravidla jedním nebo několika členskými státy, než je vypraveno do další třetí země. Pokud jde o zboží, které není zbožím Společenství, propuštěné do režimu uskladňování v celním skladu, toto zboží je zpravidla skladováno na celním území Společenství po dobu čekání na konečné místo určení, které není nezbytně známo v okamžiku uskladnění.

38 Naopak zboží, které není zbožím Společenství, propuštěné do volného oběhu, se stává zbožím Společenství. Získává přístup k výhodám volného pohybu zboží na základě čl. 23 odst. 2 ES. V souladu s článkem 24 ES a s čl. 79 druhým pododstavcem celního kodexu musí být pro toto zboží splněny dovozní náležitosti a zaplacen cla, přičemž případně mohou být uplatněna obchodněpolitická opatření.

39 Článek 48 celního kodexu stanoví, že zboží, které není zbožím Společenství, předloženému k celnímu řízení, musí být přiděleno celně schválené určení přípustné pro takové zboží.

40 S ohledem na čl. 4 body 15 a 16, čl. 37 odst. 2 a článek 182 celního kodexu tato celně schválená určení spočívají v:

- propuštění zboží do celního režimu, například do volného oběhu, tranzitu nebo uskladňování v celním skladu;
- umístění zboží do svobodného pásma nebo svobodného skladu;
- zpětný vývoz zboží z celního území Společenství;
- zničení zboží;
- přenechání zboží ve prospěch státu.

41 Článek 58 odst. 1 celního kodexu upřesňuje, že zboží může být kdykoliv bez ohledu na jeho povahu, množství, původ, místo odeslání nebo místo určení přiděleno jakékoliv celně schválené určení.

42 Jeví se tedy, že zboží, které není zbožím Společenství, propuštěné do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu, může být kdykoliv přiděleno jiné celně schválené určení. Zejména může být propuštěno do jiného celního režimu, kterým popřípadě může být celní režim propuštění do volného oběhu, nebo může být zpětně vyvezeno z území Společenství.

43 Propuštění do volného oběhu, podmínka pro uvedení na trh ve Společenství, tedy představuje pouze jednu z možností nabízených subjektu, který uvedl zboží na celní území Společenství.

44 Potud, pokud tato možnost není zvolena a jsou dodrženy podmínky celně schváleného určení, do kterého bylo zboží propuštěno, kterým není propuštění do volného oběhu, neznamená pouhý materiální vstup tohoto zboží na území Společenství „dovoz“ ve smyslu čl.

5 odst. 3 písm. c) směrnice a čl. 9 odst. 2 písm. c) nařízení a nenes s sebou „užívání [ochranné známky] v obchodním styku“ ve smyslu odstavce 1 každého z obou těchto ustanovení.

45 Majitel ochranné známky tedy tomuto vstupu nemůže na základě těchto ustanovení bránit ani jej podřizovat existenci již stanoveného konečného místa určení ve třetí zemi, popřípadě sjednaného na základě kupní smlouvy.

46 Tento závěr není zpochybněn čl. 58 odst. 2 celního kodexu, na základě kterého výběr celně schváleného určení dotyčným subjektem nevylučuje možnost uplatnění zákazů nebo omezení odůvodněných zejména ochranou průmyslového a obchodního vlastnictví.

47 Dotčené ustanovení vyhrazuje pouze případy, ve kterých by celně schválené určení zasahovalo do práv průmyslového a obchodního vlastnictví. Přitom propuštění zboží, které není zbožím Společenství, do celního režimu s podmíněným osvobozením od cla neumožňuje jeho uvedení na trh ve Společenství při neexistenci propuštění do volného oběhu. V oblasti ochranných známek takové propuštění původního zboží označeného ochrannou známkou tedy samo o sobě nepředstavuje zásah do práva majitele ochranné známky kontrolovat první uvedení na trh ve Společenství.

48 Konečně tvrzení o skutečném a trvajícím riziku, že zboží propuštěné do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu bude propuštěno do volného oběhu, není pro poskytnutí odpovědi na zkoumanou otázku určující.

49 Subjekt totiž může rovněž kdykoliv propustit do volného oběhu zboží, které není zbožím Společenství, hned od jeho vstupu na celní území, aniž by ho předtím propustil do režimu s podmíněným osvobozením od cla.

50 Na první část první otázky, jakož i na druhou a třetí otázku je tedy třeba odpovědět, že čl. 5 odst. 1 a odst. 3 písm. c) směrnice a čl. 9 odst. 1 a odst. 2 písm. c) nařízení musejí být vykládány v tom smyslu, že majitel ochranné známky nemůže bránit pouhému vstupu původního zboží označeného touto ochrannou známkou, které nebylo dosud uvedeno na trh ve Společenství uvedeným majitelem nebo s jeho souhlasem, do Společenství v celním režimu vnějšího tranzitu nebo v celním režimu uskladňování v celním skladu. Majitel ochranné známky nemůže podřídít propuštění dotčeného zboží do celního režimu vnějšího tranzitu nebo celního režimu uskladňování v celním skladu existenci, v okamžiku vstupu zboží do Společenství, již stanoveného konečného místa určení ve třetí zemi, popřípadě sjednaného na základě kupní smlouvy.

K možnosti majitele ochranné známky zakázat nabídku k prodeji nebo prodej původního zboží propuštěného do celního režimu vnějšího tranzitu nebo do celního režimu uskladňování v celním skladu

51 Podstatou druhé části první otázky, jakož i čtvrté a páté otázky předkládajícího soudu, které je třeba zkoumat společně, je zda pojmy „nabídka“ a „uvedení na trh“ zboží uvedené v čl. 5 odst. 3 písm. b) směrnice a v čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení mohou zahrnovat nabídku, respektive prodej, původního zboží označeného ochrannou známkou a majícího celní status zboží, které není zbožím Společenství, pokud je nabídka učiněna nebo prodej uskutečněn v průběhu doby, kdy je zboží propuštěno do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu. V případě kladné odpovědi se předkládající soud snaží zjistit,

za jakých okolností majitel ochranné známky může takové nabídce nebo takovému prodeji bránit.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

52 Class International uplatňuje, že nabídka k prodeji zboží, které není zbožím Společenství, ať se nachází ve Společenství, či nikoliv, nesmí být posuzována jako užívání ochranné známky v obchodním styku, pokud jejím cílem nebo důsledkem není uvést toto zboží na trh ve Společenství. Nabídka k prodeji tedy nemůže být majitelem ochranné známky zakázána pouze z toho důvodu, že je učiněna v průběhu doby, kdy je zboží propuštěno do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu. Majitel ochranné známky se může dovolávat zásahu do svých výlučných práv bez ohledu na celní status zboží, které není zbožím Společenství, vztahující se na sporné zboží, pouze pokud prokáže skutkové okolnosti umožňující dospět k závěru, že zjevným cílem stíhaného subjektu je uvést toto zboží na trh ve Společenství. V tomto ohledu nejsou okolnosti uvedené předkládajícím soudem v jeho čtvrté otázce rozhodující.

53 Beecham tvrdí, že nabídka k prodeji původního zboží majícího status zboží, které není zbožím Společenství, a propuštěného do režimu uskladňování v celním skladu spadá pod čl. 5 odst. 3 písm. b) směrnice a čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení. Majitel ochranné známky tedy může takové nabídce bránit. Žádný z případů uvedených ve čtvrté otázce není způsobilý tuto analýzu změnit.

54 Komise má za to, že diskutovaná nabídka k prodeji nespadá nutně pod čl. 5 odst. 3 písm. b) směrnice a čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení. Zboží totiž může být nabídnuto potenciálnímu kupci, u něhož bude prakticky jisté, že je neuvede na trh ve Společenství. Porušení směrnice a nařízení vyplývá pouze ze situace, ve které je zboží nabídnuto kupci, který ho se vši pravděpodobností propustí do volného oběhu a uvede ho na trh ve Společenství. Skutkové okolnosti uvedené ve čtvrté otázce mohou být relevantní. Nicméně náleží vnitrostátnímu soudu, aby je zvážil a určil, zda je prokázáno, že zboží nebude propuštěno do volného oběhu ve Společenství.

Odpověď Soudního dvora

55 Jak vyplývá z bodu 44 tohoto rozsudku, zboží, které není zbožím Společenství, propuštěné do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu není považováno za „dovezené“ ve smyslu čl. 5 odst. 3 písm. c) směrnice a čl. 9 odst. 2 písm. c) nařízení.

56 Takové zboží může být předmětem nabídek k prodeji nebo prodeju s místem určení ve třetí zemi.

57 V těchto případech, pokud zboží je původním zbožím označeným ochrannou známkou, se nejedná o zásah do práva majitele ochranné známky kontrolovat první uvedení na trh ve Společenství.

58 Naopak, pokud nabídka nebo prodej s sebou nezbytně nesou uvedení zboží označeného ochrannou známkou na trh ve Společenství, jedná se o zásah do výlučných práv majitele z ochranné známky podle čl. 5 odst. 1 směrnice a čl. 9 odst. 1 nařízení bez ohledu na místo, kde je příjemce nabídky nebo nabyvatel usazen a nezávisle na ujednáních nakonec uzavřeně

smlouvy, pokud jde o případná omezení dalšího prodeje nebo celní status zboží. Nabídka nebo prodej pak představují „užívání [ochranné známky] v obchodním styku“ ve smyslu čl. 5 odst. 1 směrnice a čl. 9 odst. 1 nařízení. Z toho vyplývá, že majitel ochranné známky jim může bránit podle čl. 5 odst. 3 písm. b) směrnice a čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení.

59 Nicméně riziko uvedení na trh ve Společenství nelze předpokládat na pouhém základě okolnosti, uvedené nebo naznačené ve čtvrté otázce písm. a) a e) předkládajícího soudu, že majitel zboží, příjemce nabídky nebo nabyvatel se zabývají činnostmi paralelního obchodu. Další skutečnosti musejí prokázat, že nabídka nebo prodej s sebou nezbytně nesou uvedení na trh ve Společenství téhož zboží, o které se jedná.

60 Krom toho se majitel ochranné známky může dovolávat svého zakazovacího práva pouze vůči subjektu, který uvede nebo se chystá uvést na trh ve Společenství zboží, které není zbožím Společenství, označené touto ochrannou známkou nebo nabídne či prodá toto zboží jinému subjektu, který ho nezbytně uvede na trh ve Společenství. Nemůže se dovolávat svého práva vůči subjektu, který nabízí nebo prodává zboží jinému subjektu pouze z důvodu, že tento jiný subjekt ho poté může uvést na trh ve Společenství, což je případ uvažovaný ve čtvrté otázce písm. e) předkládajícího soudu.

61 Na druhou část první otázky, jakož i na čtvrtou a pátou otázku je tedy třeba odpovědět, že pojmy „nabídka“ a „uvedení na trh“ zboží uvedené v čl. 5 odst. 3 písm. b) směrnice a čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení mohou zahrnovat nabídku, respektive prodej, původního zboží označeného ochrannou známkou a majícího celní status zboží, které není zbožím Společenství, pokud je nabídka učiněna nebo prodej uskutečněn v průběhu doby, kdy je zboží propuštěno do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu. Majitel ochranné známky může bránit nabídce nebo prodeji takového zboží, pokud s sebou nezbytně nesou uvedení tohoto zboží na trh ve Společenství.

K důkaznímu břemenu

62 S přihlédnutím k odpovědím poskytnutým na prvních pět otázek je namístě konstatovat, že podstatou šesté otázky předkládajícího soudu je, kterému účastníkovi řízení připadne za takové situace, o jakou se jedná v původním sporu, předložit důkaz o okolnostech umožňujících výkon zakazovacího práva upraveného v čl. 5 odst. 3 písm. b) a c) směrnice a čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) nařízení.

Vyjádření předložená Soudnímu dvoru

63 Class International tvrdí, že majitel ochranné známky, který tvrdí, že operace nabídky nebo prodeje nejsou legální, musí tyto skutkové okolnosti prokázat.

64 Beecham tvrdí, že majitel ochranné známky musí prokázat pouze zásah do této ochranné známky. K tomuto účelu musí prokázat, že je majitelem ochranné známky, že zboží pochází z území mimo Společenství a že bylo uvedeno na toto území. Subjektu, kterému je vytýkán zásah, pak přísluší prokázat buďto, že získal oprávnění majitele, anebo že neužil ochrannou známku v obchodním styku a neexistuje riziko, že tak učiní.

65 Komise uplatňuje, že otázku důkazního břemene neřeší ani směrnice, ani nařízení. Ohledně směrnice zdůrazňuje, že podle jejího desátého bodu odůvodnění „způsoby zjištění nebezpečí záměny, a zejména břemeno důkazu, jsou upraveny vnitrostátními procesními

předpisy, které nejsou touto směrnicí dotčeny“. Rovněž zdůrazňuje, že podle osmého bodu odůvodnění vztahujícího se na střety ochranných známek „členské státy stanoví platná procesní pravidla“.

66 Co se týče souhlasu majitele s dovozem zboží, které není zbožím Společenství, do Společenství, z judikatury jasně vyplývá, že stíhanému subjektu přísluší předložit důkaz o tomto souhlasu (výše uvedený rozsudek Zino Davidoff a Levi Strauss, body 53 a 54). Pokud by netvrdil, že má souhlas majitele, stíhaný subjekt by musel před vnitrostátním soudem prokázat, že cílem vstupu zboží nebylo jeho uvedení na trh ve Společenství a že se jednalo pouze o logickou etapu při dopravě uvedeného zboží do třetí země. Komise nicméně poznamenává, že stanovení příliš přísných nároků týkajících se důkazů, které by v tomto ohledu stíhaný subjekt musel poskytnout, by mohlo učinit právo tohoto subjektu užívat Společenství jako tranzitní území iluzorním.

Odpověď Soudního dvora

67 V původním sporu má předkládající soud za to, že není prokázáno, že kupec zboží existoval již při vstupu zboží na území Nizozemska či ke dni jeho zajištění.

68 V takové situaci, o jakou se jedná, se zboží nachází řádně v celním režimu vnějšího tranzitu nebo v celním režimu uskladňování v celním skladu.

69 Dokud jsou dodrženy podmínky těchto celních režimů s podmíněným osvobozením od cla, dotčený subjekt se v zásadě nachází v legální situaci.

70 Otázka důkazu vyvstává vůči němu při vzniku sporu, to znamená, když se majitel ochranné známky dovolává zásahu do výlučných práv, která jsou mu udělena čl. 5 odst. 1 směrnice a čl. 9 odst. 1 nařízení.

71 Zásah, kterého se lze dovolávat, spočívá buď v propuštění zboží do volného oběhu, nebo v nabídce či prodeji tohoto zboží, které s sebou nezbytně nesou jeho uvedení na trh ve Společenství.

72 Zásah představuje podmínku pro výkon zakazovacího práva stanoveného v čl. 5 odst. 3 písm. b) a c) směrnice a v čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) nařízení.

73 Pokud jde o otázku důkazního břemene ohledně tohoto zásahu, musí být nejprve zdůrazněno, že pokud by spadala do vnitrostátního práva členských států, mohla by z toho vyplývat pro majitele ochranných známek ochrana lišící se v závislosti na dotčeném zákoně. Cíle „stejně ochrany podle právních předpisů všech členských států“ uvedeného v devátém bodě odůvodnění směrnice, který je zde kvalifikován jako „prvořadý“, by nebylo dosaženo (viz, pokud jde o směrnici, výše uvedený rozsudek Zino Davidoff a Levi Strauss, body 41 a 42).

74 Dále je namístě konstatovat, že za takové situace, o jakou se jedná v původním sporu, důkazní břemeno ohledně zásahu musí nést majitel ochranné známky, který se ho dovolává. Pokud je tento důkaz předložen, stíhanému subjektu pak přísluší prokázat existenci souhlasu majitele ochranné známky s uvedením zboží na trh ve Společenství (viz, pokud jde o směrnici, výše uvedený rozsudek Zino Davidoff a Levi Strauss, bod 54).

75 Na šestou otázku je tedy třeba odpovědět, že v takové situaci, o jakou se jedná v původním sporu, přísluší majiteli ochranné známky předložit důkaz o okolnostech umožňujících výkon zakazovacího práva stanoveného v čl. 5 odst. 3 písm. b) a c) směrnice a v čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) nařízení tím, že prokáže buď propuštění do volného oběhu zboží, které není zbožím Společenství, označeného jeho ochrannou známkou, nebo nabídku nebo prodej tohoto zboží, které s sebou nezbytně nesou jeho uvedení na trh ve Společenství.

K nákladům řízení

76 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení vzhledem ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) **Článek 5 odst. 1 a odst. 3 písm. c) první směrnice Rady 89/104/EHS ze dne 21. prosince 1988, kterou se sblíží právní předpisy členských států o ochranných známkách, a čl. 9 odst. 1 a odst. 2 písm. c) nařízení Rady (ES) č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství musejí být vykládány v tom smyslu, že majitel ochranné známky nemůže bránit pouhému vstupu původního zboží označeného touto ochrannou známkou, které nebylo dosud uvedeno na trh ve Společenství uvedeným majitelem nebo s jeho souhlasem, do Společenství v celním režimu vnějšího tranzitu nebo v celním režimu uskladňování v celním skladu. Majitel ochranné známky nemůže podřídit propuštění dotčeného zboží do celního režimu vnějšího tranzitu nebo celního režimu uskladňování v celním skladu existenci, v okamžiku vstupu zboží do Společenství, již stanoveného konečného místa určení ve třetí zemi, popřípadě sjednaného na základě kupní smlouvy.**
- 2) **Pojmy „nabídka“ a „uvedení na trh“ zboží uvedené v čl. 5 odst. 3 písm. b) směrnice 89/104 a čl. 9 odst. 2 písm. b) nařízení č. 40/94 mohou zahrnovat nabídku, respektive prodej, původního zboží označeného ochrannou známkou a majícího celní status zboží, které není zbožím Společenství, pokud je nabídka učiněna nebo prodej uskutečněn v průběhu doby, kdy je zboží propuštěno do režimu vnějšího tranzitu nebo do režimu uskladňování v celním skladu. Majitel ochranné známky může bránit nabídce nebo prodeji takového zboží, pokud s sebou nezbytně nesou uvedení tohoto zboží na trh ve Společenství.**
- 3) **V takové situaci, o jakou se jedná v původním sporu, přísluší majiteli ochranné známky předložit důkaz o okolnostech umožňujících výkon zakazovacího práva stanoveného v čl. 5 odst. 3 písm. b) a c) směrnice 89/104 a v čl. 9 odst. 2 písm. b) a c) nařízení č. 40/94 tím, že prokáže buď propuštění do volného oběhu zboží, které není zbožím Společenství, označeného jeho ochrannou známkou, nebo nabídku nebo prodej tohoto zboží, které s sebou nezbytně nesou jeho uvedení na trh ve Společenství.**

Podpisy.